

Beslutsunderlag	Handläggare: Annelie Wignell
Styrelsen 2025-11-10	Telefon: 031-367 61 94
Ärendenummer 103	E-post: annelie.wignell@businessregion.se

Hemställan om förlängning av avtal med Mikrofonden Väst

Förslag till beslut

I styrelsen för Business Region Göteborg AB:

1. Att hemställa till kommunfullmäktige om godkännande av förlängning av avtal och skuldebrev med Mikrofonden Väst enligt följande:
 - a. Att avtal och skuldebrev med Mikrofonden Väst förlängs årsvis, med oförändrade villkor, att gälla tills vidare med möjlighet till uppsägning av endera parten, dock längst till dess att kvarvarande medel förbrukats till följd av förluster.
 - b. Att, vid avtalets upphörande, återbetala eventuella kvarvarande medel till Göteborgs Stad, minskat med kreditförluster, i takt med att kreditåtagandet successivt upphör under en fyraårsperiod.
 - c. Att löpande rapportera utvecklingen i årsrapporten.

Sammanfattning

Ärendet avser hemställan om ytterligare förlängning av avtalet med Mikrofonden Väst i syfte att stödja organisationer inom social ekonomi i Göteborgs Stad. Kommunfullmäktige godkände tidigare en femårig förlängning (2021-02-25, §14, 1592/20), med villkor om återbetalning av kvarvarande medel minus kreditförluster om ingen ny hemställan lämnas. Nuvarande avtal löper ut 2025-12-31 vilket även är sista datum då nya garantier kan beviljas.

Mikrofonden har sent inkommit med en förfrågan om ytterligare förlängning. Den 20/10 fattade deras styrelse beslut om att gå på en egen registrering hos Finansinspektionen, ett beslut som under året utretts jämfört med ett utökat samarbete med Mikrofonden Sverige. Om Mikrofonden Sverige-alternativet hade valts hade förlängning inte varit aktuell.

Den nya förfrågan samt förutsättningarna med en egen registrering gör att BRG nu hemställer om förlängning av avtalet. Förlängningen föreslås årsvis, att gälla tills vidare, dock längst till dess att kvarvarande medel är förbrukade, till följd av fallissemang. Avtalet kan även sägas upp av BRG om det finns skäl till det, utifrån ändrade förutsättningar, om den bedömda samhällsnyttan uteblir, eller av annan relevant anledning.

Vi noterar även att det i budgetförslaget från S, MP, V (där beslut väntas 6/11), anges att kooperativt och socialt företagande ska erbjudas stöd. Enligt vår bedömning är ärendet väl förenligt med budgetens intentioner. Förlängningen av insatsen bedöms vara ändamålsenlig, lämplig i sammanhanget och kunna bidra till rimlig samhällsnytta.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Avtalet med Mikrofonden Väst främjar socialt och kooperativt företagande i Göteborgs Stad genom garantier, kapitalinsatser och andra finansieringsformer. Sociala verksamheter har ofta begränsat eget kapital och är inte en naturlig kundgrupp för banker. Avtalet har sitt ursprung i kommunstyrelsens beslut från 2014-02-05 för arbetet med sektor social ekonomi och finansieringsstöd till social ekonomi. Mikrofonden ger staden ett effektivt sätt att stödja lokala samhällsnyttiga verksamheter och skapa sysselsättning med begränsad insats.

En årsvis förlängning skapar stabilitet för verksamheten, samtidigt som flexibilitet säkerställs genom möjligheten till uppsägning. Om det blir aktuellt med återbetalning, sker en ordnad och transparent hantering genom att kvarvarande medel återbetalas i takt med att kreditåtagandena förfaller, med avdrag för eventuella förluster. En förlängning av avtalet innebär inte någon ökad resultatbelastning. Viss risk för fallissemang finns på lämnade garantier vilket endast minskar det utrymme som finns kvar hos Mikrofonden Väst.

Vid ingången av 2025 uppgick de totala kvarvarande medlen till 4 366 244 kr, efter att samlade förluster 2014–2024 uppgått till 633 756 kr. För närvarande finns 1 901 244 kr i ej utlånade medel och 2 465 000 kr i aktiva garantier. Nya garantier kan lämnas enligt nuvarande avtal till och med 31 december 2025.

I nuvarande skuldebrev är en första amortering planerad till 2026-01-10 med kvarstående belopp som inte tagits i anspråk minus redovisade uppkomna förluster. Därefter sker amortering löpande i takt med att utestående kreditförpliktelser förfaller, dock senast 2029-01-10. För varje års förlängning skjuts motsvarande datum därmed fram.

Bedömning ur ekologisk dimension

Mikrofondens garantier kan bidra till den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling genom att möjliggöra finansiering till verksamheter som arbetar med miljömässigt hållbara lösningar. På så vis främjas en grön omställning även inom den sociala ekonomin. Garantierna kan möjliggöra finansiering till kooperativ eller sociala företag som har ekologisk hållbarhet som kärnverksamhet – t.ex. återbruk, hållbart jordbruk, lokal livsmedelsproduktion eller miljötekniklösningar. Föreningar och företag kan få lån för att göra miljöförbättrande investeringar som annars vore svåra att finansiera. Många verksamheter som får stöd genom Mikrofonden arbetar med återanvändning, reparation och cirkulära affärsmodeller. Garantierna hjälper dem att växa och nå större miljömässig effekt.

Bedömning ur social dimension

Genom att stödja kooperativt och socialt företagande främjas social hållbarhet, bland annat genom ökad inkludering och sysselsättning, ofta för personer i utsatta grupper. Denna typ av företagande skapar meningsfull sysselsättning och stärker gemenskapen. Stödet bidrar även till lokal och hållbar utveckling genom att stärka verksamheter med sociala mål utöver ekonomisk vinst. Sammantaget bedöms verksamheten främja ekonomisk tillväxt och bidra till en mer sammanhållen samhällsstruktur. Möjligheten att använda garantier från Mikrofonden har varit avgörande för flera aktörers verksamhet och deras möjligheter att växa och anställa fler. Garantierna har stärkt deras ekonomiska hållbarhet, vilket i sin tur möjliggör ökad samhällsnytta genom insatser med fokus på integration, sysselsättning och sociala innovationer. Mikrofonden spelar även en viktig roll genom att erbjuda rådgivning kring finansiering till sociala företag och föreningar, även i de fall det inte leder till en konkret ansökan eller beviljad garanti.

Bilagor

1. Mikrofonden Väst Verksamhetsberättelse & årsredovisning 2024
2. Utvärdering Mikrofonden BRG

Ärendet

BRG hemställer till kommunfullmäktige om godkännande av förlängning av avtal med Mikrofonden Väst. Mikrofonden Väst har inkommit med önskemål om förlängning av det avtal och skuldebrev som reglerar de kvarvarande medel som finns tillgängliga för att stödja organisationer inom social ekonomi i Göteborg.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Mikrofonden Väst är en ekonomisk förening som hjälper företag, föreningar, kooperativ och stiftelser med finansiering genom bl.a. lånegarantier och investeringar samt rådgivning. Befintligt avtal har sitt ursprung i kommunstyrelsens beslut från 2014-02-05 att godkänna förslag till kommunal handlingsplan för stadens arbete med sektor social ekonomi och finansieringsstöd till social ekonomi. Syftet var för att underlätta för tillväxt och utveckling av sektorn social ekonomi. Området motiveras utifrån ett identifierat behov hos aktörer inom sektorn bestående av begränsade möjligheter till finansiering och kapitalförsörjning. BRG fick då i uppdrag att teckna ett tidsbegränsat avtal med Mikrofonden Väst. Nuvarande avtal löper ut 2025-12-31 vilket även är det sista datum som nya garantier kan beviljas.

Hemställan 2020-10-26

BRG:s styrelse gjorde en hemställan till kommunfullmäktige för att förtydliga innebörden av "tidsbegränsat" och föreslog årsvis förlängning under en femårsperiod. Kommunfullmäktige tillstyrkte förslaget (2021-02-25, §14, 1592/20) och i ärendet framgår att om inte BRG återkommer med ny hemställan efter fem år påbörjas en återbetalning till Göteborgs Stad av kvarvarande medel minus kreditförluster i den takt som pengarna återbetalas till BRG.

Aktuellt

Under 2024 skärptes regelverket för finansiella verksamheter, vilket innebär krav på registrering hos Finansinspektionen som finansiellt institut. I april 2025 tecknades därför ett ettårigt samarbetsavtal mellan Mikrofonden Väst och Mikrofonden Sverige, för att använda Mikrofonden Sveriges registrering för garantiverksamheten.

Under 2025 har detta arbetssätt utvärderats med två möjliga vägar framåt: egen registrering eller ett utökat samarbete med Mikrofonden Sverige. Om det senare alternativet hade valts hade en förlängning inte varit aktuell, eftersom det lokala mandatet att förfoga över egna medel och fatta självständiga beslut då hade gått förlorat. Denna process har försenat ställningstagandet till om en ny hemställan ska göras eller om avtalet ska avslutas vid periodens slut.

Mikrofonden Västs styrelse beslutade den 20/10 att genomföra en egen registrering, vilket aktualiserade frågan om vår hållning till en förlängning av avtalet för kvarvarande medel i Göteborg.

Förslag om förlängning av avtal – årsvis - tills vidare

Avtal och skuldebrev reglerar de ursprungliga 5 mkr som avsattes för ändamålet. Vid ingången av 2025 uppgick de totala kvarvarande medlen till 4 366 244 kr, efter att de samlade kreditförlusterna 2014–2024 uppgått till 633 756 kr. I skrivande stund finns 1 901 244 kr i ej utlånade medel kvar och 2 465 000 kr i aktiva garantier.

Till skillnad från vår föregående hemställan föreslås förlängningen gälla årsvis, tills vidare. Det innebär att avtal och skuldebrev med Mikrofonden Väst förlängs årsvis, med oförändrade villkor, att gälla tills vidare med möjlighet till uppsägning av endera parten, dock längst till dess att de kvarvarande medlen är förbrukade, till följd av förluster. En årsvis förlängning med oförändrade villkor skapar stabilitet för verksamheten, samtidigt som flexibilitet behålls genom möjligheten till uppsägning. Avtalet kan då sägas upp av BRG om det finns skäl till det, utifrån ändrade förutsättningar, om den bedömda samhällsnyttan uteblir, eller av annan relevant anledning.

I befintligt skuldebrev är en första amortering planerad till 2026-01-10 med kvarstående belopp av de medel som inte tagits i anspråk minus redovisade uppkomna förluster. Därefter sker amortering löpande i takt med att utestående kreditförpliktelser förfaller, dock senast 2029-01-10. För varje års förlängning skjuts motsvarande datum därmed fram. Nya garantier kan lämnas fram tills nuvarande avtal löper ut 2025-12-31. Därefter pausas nya ansökningar tills kommunfullmäktige fattat beslut i ärendet. Återbetalning av kvarvarande medel pausas likaså.

Verksamhetens drift

VGR:s fortsatta stöd för driften är en förutsättning för att även kvarvarande medel för Göteborg ska kunna erbjudas. Beslutet för 2025 har endast omfattat ett år eftersom det då ännu inte var klart hur Mikrofonden Väst skulle agera utifrån Finansinspektionens skärpta krav. Även för 2026 väntas ett ettårigt beslut, medan VGR utreder möjligheten till ett mer långsiktigt verksamhetsbidrag.

Uppföljning

BRG gjorde under 2024 ett antal intervjuer på de som tagit del av garantierna. Det finns en samstämmighet hos de tillfrågade företagen att lånegarantierna har haft en avgörande betydelse för verksamheternas utveckling. Lånegarantierna har möjliggjort finansiering för verksamheter som annars haft svårt att få finansiering, vilket i sin tur har bidragit till att verksamheterna har klarat

likviditeten och kunnat etablera sig och växa. Flera lyfte fram vikten av rådgivning och få bli en del av ett nätverk för samarbete.

Vi hade gärna sett att hela kapitalet kommit till användning i form av fler garantier. Den rådande lågkonjunkturen har dock bidragit till en mer avvaktande marknad, vilket påverkat både efterfrågan och investeringsförmågan.

Sammanfattande bedömning

Vi bedömer att en förlängning av avtalet med Mikrofonden Väst är ändamålsenlig och förenlig med inriktningen att stödja socialt och kooperativt företagande. Mikrofonden Väst bidrar till ekonomisk hållbarhet och samhällsnytta genom garantier och kapitalinsatser, vilket stärker lokala verksamheter och bidrar till sysselsättning.

Frågan om förlängning aktualiserades av Mikrofonden Västs beslut 20/10 om egen registrering; utan detta beslut hade befintligt avtal avslutats vid årsskiftet.

Att årsvis förlänga avtalet med möjlighet för parterna att säga upp avtalet bedöms vara väl anpassad till nuvarande situation och möjliggör fortsatt lokalt beslutsmandat över medlen. Avtalet föreslås att gälla tills vidare, dock längst till dess att kvarvarande medel har förbrukats till följd av förluster, eller tills dess BRG bedömer att det inte längre är motiverat att förlänga avtalet. Om medel återstår vid avtalets upphörande, inleds återbetalning enligt plan.

Enligt vår bedömning är detta väl förenligt med budgetens intentioner, och vi anser att förlängning av denna insats är ändamålsenlig, lämplig i sammanhanget och bedöms kunna bidra med rimlig samhällsnytta.

Ärende av principiell beskaffenhet

Ärendet är av principiell karaktär då det i tidigare beslut framgår att BRG ska återkomma med en ny hemställan om avtalet ska förlängas. Ärendet tillsänds Göteborgs Stadshus för vidare hantering enligt gällande beslutsordning

Patrik Andersson

Vd, Business Region Göteborg AB